

เด็กน้อย

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ เราฟังธรรมนะ ฟังธรรมโดยทั่วไป ธรรมทั่วไป เห็นไหม เวลาแกงหม้อใหญ่ นี่แสดงธรรมไปพฤติกรรมของคนที่แตกต่างกัน แล้วเขาเป็นฆราวาส เป็นคฤหัสถ์ เห็นไหม ฆราวาสธรรม ฆราวาสธรรมของเขา เขาก็ปรารถนาความสุขของเขา แต่มุมมองของฆราวาส มุมมองแบบทางโลกแบบวิทยาศาสตร์

เราเป็นพระนะ เวลาเทศน์สอนพระ เพราะพระเข้ามาศึกษา รู้ศัพท์และศัพท์นี้เวลาพูด พูดตรงเข้าสู่กิเลส ถ้าพูดตรงเข้าสู่กิเลส เราต้องมีสติปัญญา เราเข้าใจของเราได้ ถ้าเข้าใจของเราได้ มันเป็นสายตรงไง มันตรงเข้าสู่จิต ถ้าตรงเข้าสู่จิตเราแสวงหาของเรา เวลาประพฤติปฏิบัติ เขาประพฤติปฏิบัติกันที่จิต ปฏิบัติที่หัวใจ ถ้ามันเข้าตรงสู่หัวใจมันสะท้อนกิเลส แต่เข้าไม่ตรงสู่หัวใจเป็นที่อาการของมันที่ความคิดใจ “นี่มันคงเป็นอย่างนั้น มันคงเป็นอย่างนั้น” มันอยู่ข้างนอก มันอยู่ข้างนอกนะ

แต่ถ้ามันเข้าสู่ใจของเรา เห็นไหม มันสะท้อนใจ นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจเรา แทนเข้าสู่ใจคำ เข้าสู่ใจค่านะ ให้พฤติกรรมของเราให้มันเข้าถึงฐาน ให้เข้าถึงความรู้สึกลึกซึ้ง ถ้าเข้าสู่ความรู้สึกลึกซึ้ง เห็นไหม ต่อไปจะคิดสิ่งใดมันไม่มีหน้าฉากหลังก

ไม่อย่างนั้นความคิด ความคิด เห็นใหม่ ความคิดของเรามันมีวิชาครอบงำอยู่ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี่ชอบธรรม แล้วชอบธรรม เรว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม เราก็คิดแบบนั้นไป เป็นความคิด นี่เห็นใหม่ มันออกมาจากความคิด ออกมาจากสัญชาตญาณ แต่เวลาฟังธรรมมันแทงเข้าสู่ใจเลยละ

ถ้าแทงเข้าสู่ใจของเรา เห็นใหม่ นิฐานของจิต แทะเข้าที่นั่น ถ้าแทงเข้าที่นั่น ถ้ามันจะคิดอะไร มันมีความระลึก รู้ มันมีความเก๋ๆ เจินๆ มันไม่ออกได้เต็มไม้เต็มมือไป แต่ถ้ามันเป็นความรู้สึกนึกคิดของเรา มันสัญชาตญาณมันไปของมันนะ แต่อวิชา อวิชาตัวป่วนป่วนในใจ มันสร้างสิ่งนั้นขึ้นมาให้เราไม่ทันตัวเราเองไป นี่อวิชามันครอบงำ

ถ้าอวิชาครอบงำ ฟังธรรมๆ ฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แสดงธรรมมีกิน ไม่มีกินอีกเรื่องหนึ่งนะ ถ้าไม่มีกินก็เอาหนังสือเอาพระไตรปิฎกมาอ่าน พออ่านเราก็อ่านได้เขาก็อ่านได้ แต่ถ้ามันมีกินมันมาจากข้อเท็จจริง มันมาจากข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงอันนั้นมันมีความละเอียด

เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ปฏิบัติสิ้นสุดแห่งทุกข์ไปแล้ว เห็นใหม่ เวลาเสวยอารมณ์ เสวยอารมณ์ นี่อัตโนมิติ อัตโนมิติ ภาธา หะเว ปญจกขนฺธา ความคิดเป็นขั้น อารมณ์ความรู้สึกมันเป็นขั้น ขั้น! เพราะอารมณ์ เห็นใหม่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ นี่เกิดจากจิตไม่ใช่จิต แล้วมันเสวยออกมา ตัวที่เสวยออกมามันมีความละเอียด มันมีความรู้ เห็นใหม่ เขาถึงว่าเวลา มันจะเสวยอารมณ์ สติมันพร้อม มันพร้อมตรงนั้นไป

แต่ของเราถ้าเราฝึกหัดสติ เราฝึกหัดจากความรู้สึกนึกคิดของเรา ใจตัวนั้นมันเป็นพลังงานอยู่เบื้องหลังที่เราเข้าถึงไม่ได้ ถ้าเราเข้าถึงไม่ได้สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้มันเป็นความคิดหมด มันเป็นอาการทั้งหมด มันเป็นอาการเพราะอะไร เพราะมันเสวยภพเสวยชาติเป็นมนุษย์ ถ้าเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ของเขา เขาก็มีขั้น ๑ ขั้น ๔ เห็นใหม่ เรามีขั้น ๕ เรามีกายกับใจ มันเป็นสัญชาตญาณ มันเป็นสถานะของมนุษย์ สถานะของภพ แล้วเราเข้าไม่ถึงเพราะจิตใจเราหยาบไป

ถ้าจิตใจเราหยาบ เราเข้าไปไม่ถึงสิ่งนั้น ฟังธรรมๆ โดยสังขาร เราฟังธรรมๆ เห็นใหม่ อริยสังขารจะความจริงมันเป็นกิริยา มันเป็นธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็เหมือนสูตรทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ สูตรทฤษฎีวิทยาศาสตร์ที่เราไปรู้ไปเข้าใจ เราเอามา คำนวณแล้วมันถึงจะเป็นผลตอบรับที่เราจะต้องการผลประโยชน์ใช้ใหม่ แต่ใครเป็นผู้คำนวณ ใครไปเอาสูตรวิทยาศาสตร์นั้นมาใช้ประโยชน์ล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมๆ เราก็อ่าเราเข้าใจๆ มันเป็นสูตรสำเร็จขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า สูตรหมายถึงว่าพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ สมมุติบัญญัติ สมมุติบัญญัติ พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ว่าอาการของจิต โลกทัศน์ ความเป็นไป เห็นใหม่

คูลี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรม เป็นผู้รู้แจ้งโลกนอกและโลกใน โลกนอกก็โลกสมมุติ โลกที่วิทยาศาสตร์นี้โลกสมมุติ โลกนอกโลกใน โลกในก็ภวาสวะภพอัน นั้น โลกในที่มีมันมีความละเอียด มันมีความรับรู้ มันถึงเห็นขั้น ๕ เป็น ภารา หะเว ปญจกขุณา ขั้นที่สะอาดบริสุทธิ์คือว่าธาตุรู้ ธาตุรู้นี้ธรรมชาติมันสะอาดบริสุทธิ์ มันรู้ตัวมัน มันมีความ ละเอียด มันมีความเกรงกลัว มันออกมาสติมันพร้อม ถ้ามันพร้อมมันจะออกมาอย่างไร มันเสวย มันรับรู้ เห็นใหม่ มันถึงไม่มีเจตนา ไม่มีสิ่งใด เป็นปาปมุต ปาปมุตคือว่าไม่มีกิริยา ไม่มีสิ่งใดที่ จะปรับอาบัติ พ้นจากอาบัติไปเพราะเป็นสติวินัยพร้อมหมด พร้อมหมด ถ้าพร้อมหมด

แต่ถ้ามันไม่พร้อม ฟังธรรมๆ มันปฏิบัติตรงนี้ ว่าวิชชามันครอบงำตัวนี้อยู่ ครอบงำไอ้ พวกตัวเบื้องหลังอยู่ แต่ความคิดเบื้องหน้า เบื้องหน้ามันเป็นอาการ มันไม่เป็นตัวจริง ถ้าเป็นตัว จริงแล้วเวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปศึกษาอย่างนี้ แล้วก็เอามา ใช้กัน เอามาใช้เอามาสั่งสอนกัน เห็นใหม่ นี่ครูบาอาจารย์ที่ไม่มีกั้น

ถ้ามีกั้นมันต้องรู้ที่มันมายังไง ความคิดมายังไง เกิดๆ ยังไง อะไรพาเกิด เกิดที่ไหน เกิด แล้วอยู่ในภพ ๘ เดือนออกมาเป็นใคร ออกมาแล้วนี่ที่มันไม่ประพฤติปฏิบัติมันก็ล้มลุก คลุกคลานของมัน ไป เห็นใหม่ แต่ถ้ามันมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันก็เป็นเราอยู่ที่นี่ ถ้าเป็นเรา ครู

บาอาจารย์ท่านมีธรรม จากใจดวงหนึ่ง ถ้าใจดวงนั้นมันไม่รอบคอบ ใจดวงนั้นไม่เป็นจริง มันจะสื่อสารสังขารออกมาไม่ได้

ถ้ามันจะสื่อสารออกมาก็อ่านตำรากันอยู่นี่ไง เวลาถ้ามันคิด มันคิดก็ตำราบอกไว้อย่างนั้น เพราะเราเข้าใจตำราได้ลึกตื่นหนาบางแตกต่างกัน คนที่เข้าใจตำราได้ลึกตื่นหนาบางขนาดไหนก็สื่อสารออกมาได้แค่นั้นไง แล้วเวลาคิดพลาดขึ้นมาถึงโทษกลับไปโทษที่ตำราไง เพราะเราสื่อสารออกมาจากนั้น เราไม่ได้สื่อสารออกมาจากกิน เราไม่ได้สื่อสารออกมาจากใจ ไม่ได้สื่อสารออกมาจากความรู้อันนี้ ถ้าสื่อสารออกมาจากความรู้อันนี้เห็นไหม ความรู้อันนี้มันจากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งมันเห็นหมด แต่เราไม่จริงใจ

คูลี ทางโลกนะ เมื่อสองวันนี้มันมีเด็กอยู่สองคน เด็กน้อยอายุประมาณสิบขวบ ผู้หญิงสองคน มันต้องไปโรงเรียน พอไปโรงเรียนบ่อยๆ ครั้งเข้า มันไม่อยากจะไปโรงเรียน มันเห็นข่าวสารว่าเขามีการลักเด็ก มันก็สร้างสถานการณ์ มันสองคนนะ มันช่วยกันสร้างสถานการณ์ว่าจี้จักรยานไปโรงเรียน แล้วกลับมารดสู้เข้ามาจอดเทียบแล้วดึงเด็กนั้นขึ้นรถ คือเขาจะมาลักพาเด็กนั้นไป เด็กอีกคนหนึ่งก็ช่วยกันจุกกระซางจนเสื้อผ้านี้ขาดหมดนะ เสื้อผ้านี้ขาดหมด เป็นหลักฐาน แล้วก็ไปฟ้องตา ฟ้องตาว่ากลับจากโรงเรียนรถสู้มันจะมาจุกเอาตัวไป ไปบอกตา เหตุผลคือจะไม่อยากไปโรงเรียน คือไม่อยากไปโรงเรียนแต่สร้างสถานการณ์ขึ้นมา คิดว่ารอบครอบ

เด็กน้อย! เด็กน้อยทำขึ้นมาเพื่อเหตุผล คือว่าให้มันน่าเกรงกลัวแล้วไม่ต้องไปโรงเรียน แต่ไปบอกตา บอกตา...ตาก็ตกใจ ตาก็ตกใจก็โพนทะนาไปชาวบ้านก็รับรู้กันไปหมด ไปแจ้งผู้ใหญ่บ้าน ไปแจ้งตำรวจ เรื่องใหญ่โตไปหมดเลย เพราะความเข้าใจว่าเด็กน้อยไม่อยากไปโรงเรียน อยากสร้างสถานการณ์ให้ตาให้มันน่าเชื่อถือ สร้างสถานการณ์ว่าล้มลูกคลุกคลานมีแผลถลอกปอกเปิกเลยนะ เสื้อผ้าขาด พอเรื่องมันไปถึงผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านไปแจ้งความ เขาก็บอกว่าเขาก็แปลกใจ เขาก็พยายามหาหลักฐาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเขามาหาหลักฐาน เพราะมันเป็นภัยสังคม

พอเป็นภัยสังคมเขาไปแจ้งตำรวจ ตำรวจก็ไปหากล่องวงจรปิด บอกขณะเวลาที่เด็กแจ้งความนั้น ไม่มีรถตู้ผ่านมา เพราะกल่องวงจรปิดเขาจับอยู่ตลอดเวลาว่าไม่มีรถอะไรเคลื่อนไหวมา มันไม่มีสิ่งใด เหตุผลมันขัดแย้งกัน ชักไปชักมา ชักไปชักมา โอละพ่อ เด็กสองคนมันสร้างสถานการณ์ขึ้นมา ขอมรับผิด ถ้าไม่ขอมรับผิดมันเป็นภัยสังคม ในเมื่อสังคมมันมีภัยขนาดนั้น มีคนเข้ามาลักพาเด็ก มีคนเข้ามาทำร้ายสังคม แล้วสังคมเขาจะอยู่ยังไง เห็นไหมคุณเด็กน้อยมันคิดของมันสร้างสถานการณ์ของมันสิ

อันนี้ก็เหมือนกัน เราย้อนกลับมาหัวใจของเรามันเด็กน้อย ถ้าหัวใจเราเด็กน้อยมันมีความปรารถนาอะไร เห็นไหม เด็กสองคนมันไม่ยอมไปโรงเรียน มันจะสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้เห็นว่ามันมีภัย ถ้ามีภัยก็มีภัยในความคิดของเขา แต่มีภัยอันนี้มันไปสะท้อนกับสังคม มันไปสะท้อนกับฝ่ายปกครอง เพราะฝ่ายปกครองเขาเป็นผู้รักษากฎหมาย ผู้รักษากฎหมายถ้าเขารักษากฎหมายบกพร่อง ตำแหน่งหน้าที่การงานเขาก็ไม่มั่นคง พอค้นคว้าไปค้นหาไปมันเป็นเรื่องโอละพ่อ

จิตใจเราก็เหมือนกัน ถ้าเรามีความปรารถนา เด็กน้อยมันจิตใจสำนึกที่เราควบคุมสิ่งใดไม่ได้ มันปรารถนาความสะดวก ปรารถนาความสบาย ปรารถนาลาภ ปรารถนายศ ปรารถนาให้คนยอมรับ นี่แรงปรารถนาทั้งนั้น มันสร้างสถานการณ์ มันทำนู่น มันทำสถานการณ์จะให้ป็นสิ่งน่าเชื่อถือ แต่มันขัดแย้งไปหมดเลย ถ้ามันขัดแย้งไปหมด เห็นไหม นี่เด็กน้อย เด็กน้อยในหัวใจมันไม่มีเหตุมีผล ไม่มีความจริงรองรับ มันมีฝ่ายปกครอง เห็นไหม

คุณสิ ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าบอกเรามีคุณธรรมๆ เขาก็ตรวจสอบเราด้วยพระไตรปิฎก มันเข้ากันได้กับพระไตรปิฎกไหม นี่ไง นี่กฎหมาย ธรรมและวินัย แล้วผู้รักษากฎหมายละ ฝ่ายปกครองที่เขาจะดูแลละ ฉะนั้น เวลาทำอะไรมันต้องคิดไง เราต้องรอบคอบ ถ้าไม่รอบคอบมันเด็กน้อย พอทำอะไรขึ้นไปมันมีผลกระทบไปหมดเลย ผลกระทบที่เกิดขึ้นมาเกิดขึ้นมาจากใครละ เกิดขึ้นมาจากมีการกระทำของเรา

แต่เราปรารถนาอย่างหนึ่ง เราต้องการให้มันเกิดผลอย่างหนึ่ง แต่ภาพใหญ่ ภาพของสังคมมันเกิดผลอีกอย่างหนึ่ง มันเกิดผลอีกอย่างหนึ่ง เพราะว่าผลของเขา เขามีกฎหมายของเขา รองรับ มันมีผลทางกฎหมาย แล้วผู้รักษากฎหมายเขาก็มีความชอบความไม่ชอบในใจของเขา เหมือนกัน เขาถือว่าเขาถือกฎหมาย เขาถือกฎหมายเขาก็ต้องรักษาสถานะของเขา เขาเอากฎหมายนี้เป็นเครื่องมือของเขา

แต่คนรักษากฎหมายที่เป็นคนดีละ คนดีเขาก็ช่วยเหลือสังคม เขาก็ดูแลใช้ใหม่ แต่นี่มันผิดมาตั้งแต่ต้น ผิดมาตั้งแต่ต้นเพราะเด็กน้อยมันสร้างสถานการณ์ มันสร้างสถานการณ์มันไม่มีหลักฐาน ฉะนั้น มันต้องออกมายอมรับว่าสร้างสถานการณ์ เพราะเหตุใด เพราะไม่ยอมไปโรงเรียน เห็นไหม เพราะความไม่ยอมไปโรงเรียนของเด็กน้อยสังคมปั่นป่วนไปหมดเลย เพราะมันเกิดภัยสังคมขึ้นมา เพราะภัยสังคมขึ้นมาเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายเขาสะท้อนถึงตำแหน่งหน้าที่ของเขา มันสะท้อนกันไปหมดเพราะอะไร เพราะจิตใจเรามันไม่รอบคอบ

นี่เหมือนกัน ถ้าความเป็นอยู่ของเรา เห็นไหม เราต้องตั้งสติของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา ต้องทำตามความเป็นจริง ต้องมีเหตุมีผลรองรับ ถ้าเราตั้งสติ เราต้องเอาความคิดของเรา ไว้ในอำนาจของเรา ถ้าไว้ในอำนาจของเรา สร้างสถานะให้พ้นจากความเป็นเด็กน้อย ถ้าพ้นจากความ เป็นเด็กน้อยนะ เพราะถ้ามันสงบขึ้นมามันต้องมีเหตุมีผล

มันไม่สงบเพราะอะไรละ เพราะมันมีภาระรุงรัง มันมีสิ่งใดกดถ่วงในใจ ถ้าเราสลัดสิ่งนั้นไม่ได้ มันจะเกิดความสงบได้ยังไง มันขัดแย้งกัน เหตุผลมันไม่ลงกัน ถ้าเหตุผลไม่ลงกัน คุณคนที่สงบ คนที่สงบคือมันไม่คลุกคลี คนมันสงบมันก็ต้องปล่อยวางสิ่งนั้นได้ คนไม่สงบ แสดงว่ามันไม่สงบอยู่ มันไปแบกหามอยู่อย่างนั้นมันจะสงบได้ยังไง มันขัดแย้งกันตามหลักความเป็นจริง ถ้าหลักความเป็นจริงถ้าคนมันสงบมันจะสงบนิ่งของมัน มันพอใจกับความเป็นอยู่อย่างนี้พอใจเพราะอะไร เพราะจิตใจเราดี จิตใจเราสงบ

มันมีเหตุมีผลรองรับ ถ้ามันมีเหตุมีผลรองรับมันเป็นความจริงขึ้นมา ใครจะตรวจสอบไม่ตรวจสอบมันก็เป็นความจริง แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริง มันขัดแย้งกัน โดยข้อเท็จจริงอยู่แล้ว แต่

ถ้าสังคมเขามีวุฒิภาวะ เขาก็ว่าเด็กน้อย เขาก็อะลุ่มอล่วย เขาก็ปล่อย เขาอะลุ่มอล่วย เขาว่าเดี๋ยววุฒิภาวะถ้ามันโตขึ้นมามันจะรู้ของมันเอง เขาก็รอวันเวลาจะให้มันเป็นแบบนี้ไง แต่ถ้าเป็นแบบนี้ ถ้าเขาไม่สร้างสิ่งใดมากระทบกระเทือนกับสังคมมันก็ไม่มีปัญหา

แต่ถ้าเขาสร้างสิ่งใดขึ้นมากระทบกระเทือนสังคม เพราะเขามีเจ้าหน้าที่ เขาผู้รักษากฎหมาย มันสะท้อนกับวุฒิภาวะของเขา ในเมื่อมันเป็นหน้าที่ของเขา เขาก็ต้องดูแลของเขา ถ้าเราไม่สร้างสิ่งใดไปกระทบเขา มันก็ไม่ไปกระทบเขาใช่ไหม นี่พูดถึงปัญหาสังคมนะ แล้วปัญหาสังคม นี่ปัญหาสังคม แล้วสังคมมันเกิดจากใคร สังคมก็เกิดจากมนุษย์ มนุษย์รวมกัน มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่พึ่งพาอาศัยกัน มันถึงมีกฎหมายขึ้นมา

แล้วธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อัตตา หิ อัตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ธรรมชาติมันขัดเกลาหัวใจนี้ ที่เรามาประพฤติปฏิบัติกัน สังคมเราวางไว้ เรามองเป็นบุคลาธิษฐานได้ มันมองเปรียบเทียบเข้ามาในหัวใจของเราได้ มันมองเปรียบเทียบขึ้นมาเพราะใจนี้เป็นนามธรรม

คุณ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเทวกายนคร กายนครมันก็ภพชาติหนึ่งเหมือนประเทศชาติประเทศชาติหนึ่ง ประเทศชาติหนึ่งเขามีประชากรของเขา เขามีทรัพยากรของเขา เขามีบุคลากรของเขา เขามีงบประมาณของเขา เขต้องมีเจ้าหน้าที่ของเขา มันถึงเป็นชาติขึ้นมาได้ แล้วนี่เหมือนกัน การเทวกายนคร คุณ ภพชาติอันนี้ ความรู้สึกนึกคิดอันนี้มันใหญ่โตขนาดนั้น มันต้องมีสติปัญญาคุณแลร์รักษาสี

ถ้ามันมีสติปัญญาคุณแลร์รักษาขึ้นมา สีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นทรัพยากรของการปฏิบัติ มันเป็นมรรค ถ้าเป็นมรรคขึ้นมามันจะเข้าใจหัวใจอันนี้ ถ้ามันเข้าใจหัวใจอันนี้ เรามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเพื่อเหตุนี้บวชมา เป็นฆราวาสพอเข้ามาสู่ศาสนา เห็นไหม ศาสนานี้เข้ามาตั้งแต่อุปัชฌาย์ยกเข้าห่ม อกรณียกิจ ๔ กิจที่ควรทำได้ กิจที่ควรทำไม่ได้ พอบวชเข้ามาแล้วธรรมวินัยนี้ไม่ยกเว้นแล้ว บวชขึ้นมายกเข้าห่มขึ้นมาสีล ๒๒๗ เหมือนกันหมด แล้ววุฒิภาวะของการเป็นสมณะเป็นพระเหมือนกัน

เราจะยอมรับกันก็ยอมรับแต่ความดีงามกับคุณธรรม ธรรมวินัยเรายอมรับกันอยู่แล้ว
 บวชเก่าบวชใหม่มันก็ยอมรับกันอยู่โดยธรรมวินัย มันยอมรับ โดยสังคม สังคมต้องยอมรับอยู่
 แล้วเพราะเราอยู่ในสังคมนั้นมีวัฒนธรรม มันมีกติกาสังคม แต่ถ้าเขามีคุณงามความดีในใจของ
 เขา นี่การยอมรับมันยอมรับที่นี้ เขามีคุณธรรมของเขา คุณธรรมอะไร คือน้ำใจ คือมีน้ำใจ มี
 ความเมตตา มีความกรุณา มีความดูแลกัน มันยอมรับกันตรงนี้ ถ้ายอมรับกันตรงนี้ เห็นใหม่ ยิ่ง
 ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติขึ้นมาแล้วท่านมีคุณธรรมของท่าน มันรู้ได้นะ

คูสิ เวลาหลวงตาท่านพูด พระไปอยู่ที่ไหนสัตว์ป่ามันจะมาอาศัย เพราะมันอาศัย
 ฟ้าเหลือง พระจะไม่ทำลายมัน ไปดูพระสิ พระบางที เขามาสัตว์ เขากินกันตลอด พระอย่างนั้นก็
 มี แต่โดยความรู้สึกของสัตว์ มันอยู่กับฟ้าเหลือง ถ้ามีฟ้าเหลืองที่ไหน ถ้ามีพระที่ไหนมันเป็นที่
 ปลอดภัย สัตว์มันเข้าไปพึ่งพาอาศัยนะ เพื่อพ้นจากการล่า สัตว์มันก็ยังหวังพึ่งเลย

แต่ถ้าหัวใจของเราละ หัวใจของเรา เห็นใหม่ ที่เป็นนามธรรมๆ อย่าให้มันเป็นเด็กน้อย
 จนเกินไปนัก แล้วทำเด็กน้อยไป ตัวเองเราไม่รู้ ไม่รู้ว่าตัวเองทำอะไรไว้ นะ เพราะวุฒิภาวะมันรู้
 ไม่ได้ แล้วทำออกไป ไอ้คนที่เขาเห็น คนที่เขารู้ ผู้บวชเก่า เห็นใหม่ คูสิ ผู้บวชเก่า ๕ พรรษา ๑๐
 พรรษา เขาผ่านเหตุการณ์อย่างนี้มาเยอะแยะ เขาผ่านเหตุการณ์ที่พระเข้ามาแล้วเขามีปฏิกริยา เขา
 ผ่านมาหมด เขารู้หมด เพียงแต่ว่าพูดไปเวลามันห่างกันไง หัวใจความรับรู้มันแตกต่างกัน พูดไป
 มันก็ขัดแย้งกัน เห็นใหม่

ความทักท้วงไม่เสมอเหมือนกันละ พอทักท้วงไม่เสมอกัน ผู้ที่มีคุณธรรมก็ให้อภัย ก็รอให้เขาโต
 ขึ้นมา ให้เขารับรู้ เขาก็จะมีความละเอียดใจเขาขึ้นมาเอง เห็นใหม่ ถ้าเขามีความละเอียดใจ
 เขาปล่อยวาง ทำอย่างนั้นได้ไหม เขาเปลี่ยนนิสัยของเขาได้ไหม เขาพยายามทำขึ้นมาให้มัน
 เสมอกัน ให้มันอยู่ด้วยกันได้ไหม

ถ้ามันอยู่ด้วยกันขึ้นมา เห็นใหม่ นี่จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ผู้ที่มีประสบการณ์ก็
 พยายามอบรมบ่มเพาะ นี่ศาสนทายาท เพื่อให้เข้ามาสู่หมู่สงฆ์ หมู่สงฆ์อยู่ด้วยกันด้วยความ

อบอุ่น ด้วยความไว้วางใจกัน ถ้ามันอยู่ด้วยความไม่ไว้วางใจ เห็นไหม มันน่าจะคิดนะที่ว่าเวลาปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ เวลาคุยก็คุยกันดี แต่ลับหลังมันตีมันเอาๆ ไอ้เรื่องกิเลสมันน่ากลัวอย่างนี้

หลวงตาท่านพูด เห็นไหม “มันตีมันแทงหลังเราอยู่ ๗ ปีๆ คนโน้นแทง คนนี้แทง” ท่านทน ทั้งๆ ที่เขาว่าท่านเป็นอาจารย์ ทั้งๆ ที่หลวงตาเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ทุกคนเคารพนับถือ แต่กิเลสมันคัน ไอ้กิเลสในใจมันเอาไม่อยู่ มันยังไปตีมันแทงได้ยังไง แล้วท่านก็บอก “เราทนให้มันแทงอยู่ ๗ ปี ทนให้มันแทงอยู่อย่างนั้น” คนมีคุณธรรมมันน่าเห็นใจไหม เวลาคิดถึงครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมมันสะเทือนใจมากนะ มันสะเทือนใจว่าท่านทนให้อีพวกนั้นมันตีมันแทงอยู่อย่างนั้น แล้วถ้าเป็นทางโลกเขาสลัดมันก็หลุดแล้ว ทำไมท่านต้องรักษาของท่านไว้ล่ะ ทำไมต้องมาดูแลอย่างนั้น

ทางธรรมก็ว่ามันเป็นกรรมๆ ถ้าเป็นกรรม คำว่าเป็นกรรมคนเรานั้นก็สร้างเวรสร้างกรรมมาทั้งนั้น การสร้างเวรกรรมมาพอความเป็นกรรม แล้วเป็นกรรมเราจะสร้างเวรสร้างกรรมไปอีกใช้ไหม ครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นพระอะไร หลวงตาท่านเป็นพระอะไร แล้วเอ็งไปสร้างเวรสร้างกรรม แล้วเอ็งว่าเป็นลูกศิษย์ แล้วเอ็งก็มีคุณธรรมด้วย แล้วเอ็งไปทำอย่างนั้น มันจะสร้างเวรสร้างกรรมไปข้างหน้าอีกทำไม เกิดมาชาตินี้ที่สุดยอดแล้วนะ เกิดได้เป็นมนุษย์ แล้วมาบวชเป็นพระด้วย แล้วได้อยู่กับครูบาอาจารย์ที่จิตใจเป็นธรรมด้วย แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านคุ้มครองดูแลด้วย แล้วเอ็งไปทำอย่างนั้นได้ยังไง กิเลสมันน่ากลัวๆ อย่างนี้

จะนั้น ถ้าน่ากลัวอย่างนี้ปีนี้ กิเลสน่ากลัวที่เวลามันขวางโลกนะ คุณติ พญามารเขี้ยวเล็บมันแหลมคมขนาดนั้น แต่ถ้ามองเป็นทางธรรม เด็กน้อย! เด็กน้อยเพราะอะไร เพราะไม่รู้เท่าทันตัวเอง เด็กน้อย เด็กน้อยแค่ไม่อยากไปโรงเรียน มันจะสร้างสถานการณ์ขึ้นมาด้วยความว่าเอาเหตุเอาผล ไปบอกกับตาว่าจะไม่ไปโรงเรียน มันสะเทือนสังคมไปนะ จนเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งโรงพักเขาต้องไปรื้อค้นข้อมูล ไปดูวงจรปิด ไปถึงกลับกลายเป็นว่าเด็กมันสร้างสถานการณ์

นี่เด็กน้อย! เด็กน้อยเวลามันทำอะไรไปมันคิดแค่ผลประโยชน์ของมัน แต่ภาวะสังคมภาวะความเป็นอยู่มันเป็นอย่างนั้นไม่ได้ ถ้ามันเป็นอย่างนั้นไม่ได้เราต้องคิด เราคิดของเราสิ เรา

คิดของเราดี เราคิดของเรา เห็นไหม คุณแลหัวใจของเรา พิจารณาตรงนี้เข้ามา เพื่อประโยชน์กับเรา ใจ เพื่อประโยชน์กับเรานะ ถ้ามันประโยชน์ตรงนี้ได้ มันคุณแลเราได้ มันทำให้เราเติบโตขึ้นมา แล้วเติบโตขึ้นมาถ้ามีสติปัญญาที่คุ้มครองหัวใจนี้ เอาหัวใจนี้คุ้มครองหัวใจนี้เพื่อพัฒนามันขึ้นมา มันก็จะโตขึ้นมามันไม่เป็นเด็กน้อย ถ้าไม่เป็นเด็กน้อยทำอะไรมันก็คิดแล้ว

ในเมื่อจะไม่ไปโรงเรียน ถ้าไม่ไปโรงเรียนมันก็ต้องมีเหตุผล ทำไมถึงไม่ไป ถ้าไม่ไปโรงเรียนนี้จะไป กสน. ไซ้ไหม จะเรียนการศึกษานอกโรงเรียนก็ได้ ถ้าไม่อย่างนั้นเราก็ไปฝึกวิชาชีพเอา ถ้าจะไม่ไปก็บอกกล่าวเราอยากจะใช้ชีวิตยังไง เราอยากดำรงชีวิตยังไง ก็ว่ากันไปตามจริง ใอันนี้มันพูดไม่ได้ พูดไม่ได้ เหตุผลพูดไม่ได้มันก็ขัดแย้งกันไปหมด ถ้าใจมันยังเป็นเด็กน้อย แต่ถ้าใจมันพัฒนานะ พัฒนาอย่างนี้ เราจะเห็นโทษเอง เราจะเห็นอะไรเป็นคุณอะไรเป็นโทษ

ถ้าสิ่งที่เป็นคุณ เห็นไหม เป็นคุณที่เราฝึกหัดกันอยู่นี้ มีสติมีปัญญารักษาใจเราให้มันมีวุฒิภาวะโตขึ้นมา งานก็คืองาน การทำอย่างนี้มันไม่มีความเสียหาย ยิ่งทำยิ่งได้ คุณดูเวลานักกีฬา เห็นไหม เข้าขึ้นมาเขาได้ออกกำลังกายเหงื่อไหลไคลย้อยเลย แต่ทุกคนพอใจ ทุกคนอยากทำ อยากทำเพราะร่างกายเขาสดชื่น ร่างกายเขาไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ เขาทำขึ้นมาแล้วเขาได้ผลประโยชน์ในตัวเขา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามีสติปัญญามันจะทำเพื่อหัวใจของเราใจ ถ้าหัวใจเราทำเพื่อประโยชน์กับเรา เวลาภาวนาใครภาวนากับเราได้ เราฟังครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการ เราก็อยากมีคุณธรรม ในวงปฏิบัติความสำคัญที่สุดคือขณะฟังธรรม เพราะขณะฟังธรรม ถ้าไม่ฟังธรรมเรา นั่งสมาธิเองไซ้ไหม เวลามีปัญหาขึ้นมาในหัวใจเราก็ต้องแยกแยะเองไซ้ไหม ถ้าวุฒิภาวะไม่พอ มันก็ลุ่มหลงไป มันเป็นมิจฉาทิฐิแล้วว่าจิตนี้สงบแล้ว จิตนี้มีปัญญาแล้ว พอพิจารณาด้วยความชอบใจของตัวก็นี้เป็นโสคาบัน พอพิจารณาด้วยความชอบใจของตัวก็ว่าเป็นสกิทา พอพิจารณาด้วยความชอบใจของตัวเป็นอนาคา พอพิจารณาด้วยความชอบใจของตัวเป็นพระอรหันต์แล้ว ทั้งที่ไม่เป็นอะไรเลย นี่เพราะอะไร

เพราะเราพิจารณาด้วยตัวของเราเอง พอฟังธรรมๆ ฟังธรรมด้วยเหตุนี้ ฟังธรรมเพราะครูบาอาจารย์ท่านมีหลักมีเกณฑ์ของท่านอยู่แล้ว ถ้ามันจะพิจารณาอย่างไร จนได้เป็น โสดาบัน มันต้องมีเหตุมีผลรองรับ มีเหตุมีผลตามเป็นจริงรองรับ ไม่ใช่ปัญญาเด็กน้อยว่าจับขอบมือเปิบแล้วก็เป็น โสดาบัน หลงๆ ลืมๆ ขึ้นมาก็เป็นสกิทา นอนหลับไปตื่นขึ้นมาก็เป็นพระอนาคา หาตัวเองไม่เจอก็เป็นพระอรหันต์ มันเป็นธรรมของใคร มันเป็นธรรมของใคร

แต่ถ้าฟังธรรมๆ มันยืนยันกันตรงนี้ไง มันยืนยันด้วยเรามีทฤษฎีอย่างนี้ เรามีความเห็นอย่างนี้ แล้วท่านแสดงธรรมออกมา เหตุผลทำไม ไม่เหมือนเราเลย ทำไมเหตุผลท่านแจ่มแจ้งละเอียดไปกว่าเรา เอ๊ะ! แล้วความรู้อย่างนี้เราไม่รู้จักเลย แล้วมันเป็นพระ โสดาบันขึ้นมาได้ยังไง เรายังไม่รู้จักตัวตนของเรา เรายังไม่รู้จักต้นเหตุ ไม่รู้จักบุญหมายปายทางที่มันจะจบสิ้นกระบวนการ เราไม่รู้เลย

แต่เวลาท่านพูดออกมา เอ๊ะ! เอ๊ะ! เพราะท่านมีกินใจ ท่านมีกินแต่เราเป็นเด็กน้อย เราจะสร้างสถานการณ์ขึ้นมาเพื่อความไม่อยากไปจมอยู่กับกิเลส คิดว่าตัวเองจะเอาตัวเองรอดได้ มันเลยเอาตัวรอดไม่ได้ เห็นไหม เพราะอะไร เพราะความขี้เกียจ เพราะความเห็นแก่ตัว เพราะความคิดที่ไม่เป็นจริงใจ

แต่ถ้ามันเป็นจริงล่ะ เห็นไหม มันมีเหตุมีผลรองรับ มันเป็นความจริงของมันทั้งนั้น ถ้าความจริงอย่างนี้มันเกิดขึ้นมา เห็นไหม นี่พัฒนาใจของเรา โทจนปานนี้ บวชเป็นพระต้องอายุ ๒๐ ถ้าเป็นสามเณร เห็นไหม ต้องได้กาได้ นกของมันจะกินข้าวแห้งที่เขาเหลือไปตากไว้ ถ้ามาไล่นกได้ บวชเณรได้ แต่ถ้าบวชพระต้อง ๒๐ เพราะ ๒๐ บรรลุนิติภาวะ มันช่วยเหลือตัวเองได้ ออกธุดงค์ออกต่างๆ ออกธุดงค์การดำรงชีวิตมันช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นพระไง

เวลาบวชเป็นพระ เห็นไหม เป็นโรคร้ายหรือเปล่า เป็นหนี้หรือเปล่า เป็นอะไรหรือเปล่า เพราะอะไร เพราะไม่ต้องการให้สังคมเขาติฉินนินทาว่าหลบหนีมาบวช ก่อนมาบวชต้องไม่มีหนี้ ต้องไม่มีโรคร้าย ต้องเป็นมนุษย์ เป็นสัตว์เดรัจฉานบวชไม่ได้ บวชไม่ได้ เห็นไหม

กลั่นกรองขึ้นมาแล้วไง ที่นี้เราเป็นมนุษย์ ๒๐ เราถึงบวชได้ บวชแล้วเราจะทำสิ่งใด เราจะรักษาตัวเองรอดได้ แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมาเราดูแลใจของเรา

ถ้าความเป็นเด็กน้อยวุฒิภาวะมันด้อย แล้วทำอะไรไปคิดว่ามันแนบเนียน ทำอะไรไปคิดว่ามันไม่มีผลกระทบ มันมีผลกระทบหมดนะ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้ามีเหตุมีปัจจัยแล้วมันมีผลแน่นอน เพียงแต่ว่าครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมมากน้อยแค่ไหน ท่านเป็นธรรมมากน้อยแค่ไหน มันถึงเวลาหรือยัง ถ้าไม่ถึงเวลา เวลาตัดสินสิ่งใดไปมันหาว่าตำเอียง แต่ถ้าถึงเวลาด้วยเหตุด้วยผลแล้วอย่างนั้นปีมันต้องตัดสิน ตัดสินเพื่ออะไร

เพราะเรามาปฏิบัติกันอยู่ที่นี่เราต้องการอะไร เราต้องการสังฆธรรม ต้องการความจริงใช่ไหม แล้วสิ่งที่เหตุผลมันไม่เพียงพอมันเป็นความจริงหรือเปล่า มันไม่เป็นความจริง สิ่งที่ไม่เป็นความจริงมันต้องขัดแย้งกับความจริงแน่นอนอยู่แล้ว ถ้าขัดแย้งกับความเป็นจริง มันต้องยันกับความเป็นจริงนั้นสิ สัจจะก็คือสัจจะ เราแสวงหาอริยสัจจะนะ เราไม่ได้แสวงหาสัจจะธรรมดา นะ คุณติ พระอาทิตย์ขึ้นมันต้องร้อน แล้วทำไมเราต้องการความร้อน หรือทำไมเราหลบร้อนล่ะ

สิ่งนี้มันสัจจะ ทางวิทยาศาสตร์มันเป็นสัจจะแน่นอนอยู่แล้ว แต่เวลากิเลสมันตีกลับ ซ้ำซ้อนกว่านั้น เพราะมันมีความอ้อยสร้อย มีความอ้อยอิ่ง มีการบังงา มีการฉ้อฉล กิเลสมันมีชีวิต มันพลิกแพลงนะ มันพลิกแพลงมันซ่อนเร้น มันทำลายเราทั้งนั้น แล้วการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราปฏิบัติเพื่อจะค้นหากิเลสก่อนนะ จิตสงบแล้วไม่เห็นกาย ไม่เห็นเวทนา ไม่เห็นจิต ไม่เห็นธรรมตามความเป็นจริงคือไม่เห็นกิเลส

คนไม่เคยเห็นกิเลสจะชำระกิเลสได้ยังไง! คนไม่รู้จักเป้าหมายของตัว ทุกคนตั้งเป้าว่าอยากจะพ้นจากทุกข์ แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วมโห่งอยู่ ไม่รู้จักเป้าหมายเลย ไม่รู้จักสถานที่เลย ไม่รู้จักการกระทำเลย มันจะมีผลจากการกระทำนั้นได้ยังไง มันเป็นไปได้

แต่ถ้ามันเป็นไปได้ จิตมันสงบแล้ว เห็นไหม ถ้าสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริง คือเห็นสติปัญฐาน ๔ เห็นสติปัญฐาน ๔ เพราะกิเลสมันอาศัยสติปัญฐาน ๔

ออกแสวงหาเพื่อผลประโยชน์ของมัน กิเลสเป็นนามธรรม แล้วกิเลสมันจะแสวงหา
ผลประโยชน์ กิเลสมันจะหาผลประโยชน์ของมัน มันจะหาผ่านใคร

ดูไฟฟ้าสิ ไฟฟ้า เห็นไหม คุณสิ ฟ้าร่อง ฟ่าผ่า มันผ่าลงมาคนตายเลย ฟ่าผ่า มันไม่มี
สายล่อฟ้า ฟ่ามันผ่าลงมาโดยธรรมชาติของมัน แต่เวลารัฐบาลเขามีสาธารณูปโภค เขามีไฟฟ้า มี
ถนนหนทางเพื่อประชาชน เขาต้องมีสายส่ง เขามีสายไฟของเขา เขาส่งพลังงานนั้นไปสู่
เป้าหมายของเขา ไฟฟ้าไฟสถิตบนอากาศ เวลาฟ้าร่องฟ่าผ่ามันผ่าลงมาคนตาย มันมีแต่ความ
เสียหาย แต่เวลาเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเขากำเนิดไฟฟ้าขึ้นมาเพื่อพลังงาน เขามีศูนย์ของเขา เขามี
สายส่งของเขา เพื่อส่งพลังงานสู่บ้านสู่เรือนสู่อุตสาหกรรมของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา มันจะเกิดมรรคเกิด
ผลประโยชน์นะ ไม่ใช่เกิดฟ้าร่องฟ่าผ่า ผ่ามาตายหมด แล้วก็บอกว่าไฟก็มีอยู่แล้ว ไฟฟ้าบน
อากาศก็มีอยู่แล้ว เดียวมันผ่าลงมาเป็นล้านๆ โวลต์เลย โรงงานอุตสาหกรรมไหนมาเดี๋ยวสร้างไว้
เดี๋ยวจะส่งไฟให้มันเลย แล้วมันจะมีอะไรเหลือ นี่ใจเด็กน้อย! ไม่ต้องทำอะไรเลย นึกเอา
คาดหมายเอาไว้มันจะมีมาเอง แล้วมันจะเอามาจากไหน

แต่เวลาเราเกิดมา เรามีจิตปฏิสนธิจิต เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ เกิดใน
ครรภ์ กำเนิด ๔ นี่มันมีกำเนิด ๔ กำเนิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์เกิดมามีสติปัญญา มนุษย์เกิดมาเห็น
ภัยในวัฏฏสงสาร มนุษย์ถึงได้มาบวชพระ บวชพระปฏิญาณตนว่าเราเป็นนักรบ เราเป็นนักรบ
จะรบกับกิเลส แล้วกิเลสอยู่ที่ไหน เห็นไหม เข้ามาแล้ว กิเลสมันอยู่ที่ไหน เราจะรบ รบทัพจับศึก
กับกิเลส เราจะมีอาวุธอะไร ไปสู้กับมัน ศีล สมาธิ ปัญญา มันอยู่ที่ไหน

ถ้าศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดมาจากอะไร เกิดจากจิต จิตที่เกิดเป็นมนุษย์ทุกข์ๆ ยากๆ อยู่
เวลามันฝึกหัดขึ้นมา มันสร้างสมตัวมันเองขึ้นมา มันก็เกิดสติ มีสติมันก็ยับยั้งความคิดของตัวเอง
ขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาก็เป็นสมาธิ ศีลก็เกิดสมาธิ ถ้าเกิดปัญญาก็เกิดภาวนามยปัญญา
มันไม่ใช่เด็กน้อย มันทำเป็น สามเณร ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์เขามีสติปัญญาของเขา มันมีมรรค

ญาณอันนี้มันถึงจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ แล้วคนที่มีมรรคญาณขึ้นมามันมีอาวุธ มันมีคุณธรรมอย่างนี้ สิ่งที่เป็นการดำรงชีวิต เห็นใหม่ มันถึงมีพร้อมไป

ถ้าว่ามีพร้อมมันก็ไม่ใช่เด็กน้อยใช่ใหม่ จะทำอะไรมันมีเหตุมีผลไป แต่ถ้ามันยังเป็นเด็กน้อยอยู่มันจะมีสมาธิขึ้นมาได้ยังไง มันมีแต่ความโลภ ความคิดน้อยฉลาด ความคิดว่าตัวเองจะเอาตัวรอด แต่มันก็เลยกลายเป็นการสร้างเวรสร้างกรรมสร้างผลกระทบ ผลกระทบถึงสังคมเลย เพราะสังคมเขาเป็นผู้ดูแลรักษาอยู่ มันเป็นภัยสังคมไป นี่เราบวชมาเป็นพระ เห็นใหม่ ถ้าบวชเป็นพระตอนนี้เขาพยายามจะคืนความสุขให้กับศาสนาด้วย ก็เขาเห็นพระเป็นภัยไป เพราะเขาเห็นพระเป็นภัยเขาถึงต้องมาตรวจสอบต้องควบคุมดูแลพระ แล้วเราเป็นพระมันต้องมาควบคุมดูแลอะไรล่ะ เพราะเรามีแรงปรารถนา

เราปรารถนาคุณธรรม ปรารถนาสิ่งที่เหนือโลก แล้วถูกตีกาทางโลกที่ว่าเขาควบคุมไว้ไม่ให้ทำความชั่วๆ เราจะไปทำทำไม เราไม่ทำอยู่แล้ว ถ้าเราไม่ทำอยู่แล้วเพราะเราทิ้งมาแล้ว เราปรารถนาอริยสัจ ปรารถนาความจริง ปรารถนาสิ่งที่เป่าหมาย เรายังจะมาทำศีล สมาธิ ปัญญาของเรา เพื่อเป่าหมายของเรา เพื่อผลประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น ถ้ามันทำอย่างนี้แล้ว เห็นใหม่ คุณติ ทางโลกเขาบอกว่า ถ้าคนมีศีล ๕ แล้วกฎหมายนี้ไม่ต้องใช้บังคับเลย เพราะคนมันมีศีลอยู่แล้ว มันไม่ลักไม่ชิงไม่ขโมยของใคร ไม่พูดปดไม่มดเท็จอะไรนี้ มันไม่ต้องมีกฎหมายอยู่แล้ว แต่มันก็ต้องมีเพราะคนไม่ใช่คนดีทั้งหมด มันมีคนเลว คนที่ฉ้อฉล คนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

นี่ก็เหมือนกัน เรามาบวชเป็นพระ เรามีเป่าหมาย เป่าหมายที่เราจะพ้นจากทุกข์ เราจะมีธรรมเหนือโลก เราจะมีธรรมของเรา จิตใจของเรา เห็นใหม่ คุณติ ขนาดมีการบังคับมันยังแค้น มันยังทำความผิดกัน นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติขึ้นมา คุณธรรมก็ศีล สมาธิ ปัญญา แต่กิเลสมันหลุดกระชากไป กิเลสมันหลุดกระชากไป มันทำอะไรไปเราก็ต้องสู้กับมันไป สิ่งนี้มันเป็นผลกับเรา มันเป็นผลกับเรา

แต่เราทำสิ่งใดไปแล้วมันกระเทือนคนอื่นนะ เพราะอะไร เพราะเราเป็นสังฆะ สังฆะคือ
สงฆ์รวมกันเป็นกลุ่มชน นี่สังฆะ เห็นไหม นี่ทำสังฆกรรม การทำสังฆกรรม ถ้าทำสังฆกรรมมัน
ก็มีวินัยในสังฆกรรม เป็นโมฆะ เป็นโมฆิยะ ถ้าทำผิดก็เป็นโมฆิยะ ถ้ายังทำผิดเป็นโมฆะไปเลย
เป็นโมฆะสิ่งที่ทำแล้วเหมือนกับไม่ได้ทำ ไม่มีผล แล้วมันจะเกิดขึ้นมาได้ยังไง

แม้แต่การทำสังฆกรรมมันก็ยังมิชอบมิกติกา มันต้องมีกติกา พอมันมีกติกาขึ้นมาแล้วเรา
ทำให้มันถูกต้องดังามขึ้นมา ถ้าถูกต้องดังามขึ้นมาก็เป็นจุดเป้าหมายของเรา เราบวชมาเพื่อเหตุนี้
ดูทางโลก เห็นไหม เขาบอกว่าไหว้พระ เดิมก็ลูกชาวบ้าน ลูกชาวบ้านก็มาจากคนใจ พระก็มา
จากพ่อจากแม่ ทุกคนก็มีพ่อแม่มาทั้งนั้น ก็พระก็มาจากคนอยู่แล้ว ไหว้พระก็ลูกชาวบ้าน แต่ถ้า
เรามีศีลมีธรรมโดยความอบอุ่น มันจะกราบลูกชาวบ้านเท่าไหนก็เป็นพระจริงๆ

เราเป็นพระแล้ว เราบวชแล้ว เรามีศีลแล้ว เรามีศีล ๒๒๗ แล้ว เราปฏิบัติตนว่าเป็น
ศากยบุตร บวชมาเป็นพระแล้วพระยกเข้าหมู่ ฉะนั้น ธรรมวินัยบังคับแล้ว ถ้าทำดีเราจะได้นุญ
กุศล ถ้าทำสมาธิได้จิตจะมีความสุขมีความระงับของเราขึ้นไป แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา เกิด
ปัญญาขึ้นมา เราทำของเราขึ้นไปแล้ว พฤติกรรมของเรามันจะเข้าสู่สัจจะ มันจะเข้าสู่ความจริง
ไอ้กฎหมายที่บังคับเวลาคนทำความผิด อันนั้นไว้บังคับคนที่มันเถล คนที่ออกนอกกลุ่มนอกรทาง

แต่ถ้าคนที่เข้าเป็นความจริงแล้ว นี่ความจริงของใคร ความจริงของกิเลสใด ความจริง
ของกิเลสว่าเราทำดีกว่าเขา คืออะไร ดีที่หลบหลีกอย่างนั้นมันไม่ใช่ดีจริง ดีจริงมันต้องดีต่อหน้า
ประชุมประชุมพร้อมกัน เลิกประชุมเลิกประชุมพร้อมกัน ในคารวะหค ในนวโกวาท นวโกวาท
เขาคัดลอกมาจากพระไตรปิฎก จะทำให้สังคมนั้นเจริญรุ่งเรือง แต่สังคมนั้นเวลาประชุมแล้ว
ต่างคนต่างมา ต่างคนต่างหลบต่างหลีก เห็นไหม สังคมนั้นมีวันเสื่อมอย่างเดียว

สังคมใดเคารพผู้เฒ่าผู้แก่ สังคมใดเชื่อฟังผู้ที่มีปัญญา ผู้รัตตัญญูใจ ไอนี้เขามีปัญญาแต่
มันหมดสมัยแล้ว เดียวนี้สมัยใหม่แล้ว สมัยนี้เขาไม่ต้องฟังใครเลย เขาเข้ายุทูป เขาฟังตรงนั้น
แล้วยุทูปมันสอนอะไรมึง มันทำให้มึงกินไหม ยุทูปมันส่งข้าวมาให้มึงกินหรือเปล่า มันไม่ได้ส่ง
ข้าวมาให้มึงกินเลย ข้าวจะมีข้าวกินก็ปลีแข้ง ทุกอย่างมันเกิดจากเราทั้งนั้น

ถ้าเรามีสติมีปัญญาอย่างนี้มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์เกิดขึ้นอย่างนี้ เห็นใหม่ เราจะพัฒนาใจของเรานะ อย่าให้ใจมันไม่เติบโตไม่โตเสียที ถ้าใจไม่เติบโตไม่โตมันเป็นเด็กน้อย มันเป็นอนุบาลอยู่ตลอดเวลา แล้วศาสนา มันจะพึ่งใคร พระที่บวชมานะ ผู้เฒ่าผู้แก่ก็จะตายไปข้างหน้า แล้วผู้รุ่นใหม่จะเต็มเข้ามาๆ เห็นใหม่ เวลาส่งบัญชีกลางปี เห็นใหม่ เขาจะถามว่า ๕ พรรษาเท่าไร ๑๐ พรรษามีกี่องค์ ๒๐ พรรษาเหลือกี่องค์ ๓๐ ๔๐ นี่เหลือกี่องค์ ยอดของเจดีย์ไง เขารอกันตรงนั้นนะ

ฉะนั้น พยายามทำคุณงามความดีของเรา สร้างใจของเราขึ้นมาให้มันเจริญเติบโต อย่าปล่อยไว้อย่างนี้ ปล่อยให้ใจของเราเป็นเด็กน้อยอยู่อย่างนี้ ถ้าเป็นเด็กน้อยมันจะไม่ใช่ประโยชน์กับใคร ถ้ามันเป็นประโยชน์เป็นประโยชน์กับเรา สร้างใจของเรา ดูแลใจของเรา เราอย่าคิด อย่าคิดว่าเราทำไปแล้วเราจะได้ประโยชน์ แล้วคนจะรู้ไม่เท่าทัน

คนที่เขารู้เท่าทัน เห็นใหม่ คุณเด็กสองคนมันไม่อยากไปโรงเรียนสิ มันสร้างสถานการณ์ขึ้นมาเพราะแค่มันไม่อยากไปโรงเรียน ปู่ตายายมันจะติดคุกเชียวล่ะ ไปแจ้งความก็แจ้งความเท็จ ไปแจ้งความว่าหลานโดนแก๊งมีงาฉีปลักพาดหัว แล้วถ้ามันไม่เป็นจริงก็แจ้งความเท็จ ไปบอกตาบอกยายให้ติดคุก นี่เพียงแต่เขาไม่เอาเรื่องเพราะมันเป็นเรื่องที่อยู่เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ถ้าเป็นคนเถรตรงขึ้นมาละ ไอ้ตานั้นติดคุกเลย มันแจ้งความว่าเขาฆาตกรรมลูกพาดหัวเด็ก ไอ้แจ้งความเท็จเพราะแจ้งความเท็จเพื่อเขาจะไม่ต้องเสียหายใจ พวกเจ้าหน้าที่ เห็นใหม่ เวลาตัวเองคิด คิดแต่จะเอาตัวรอด คิดแต่ตัวเองว่าเป็นประโยชน์กับตัว แต่ผลกระทบจากตาจากยายนี้ผิดกฎหมายไปทุกๆ เรื่องเลย การกระทำของเราถ้ามันทำแล้วคนอื่นมันมีความผิดมีต่างๆ ไป

คิดเรื่องนี้แล้วพยายามสร้างวุฒิภาวะขึ้นมา เราไม่ทำให้กระทบกระเทือนใคร ไม่ทำให้คนต้องไปสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้ผิดพลาดไป รักษาใจตัว รักษาใจตัวให้ดี ให้ใจตัวขึ้นมาเป็นหลักของเรา เป็นที่พึ่งของเรา อย่าสร้างปัญหาให้กับตัวเราก่อน

เบียดเบียนตน เบียดเบียนตน เบียดเบียนตนไม่ให้ตนเติบโต ไม่ให้ตนดีขึ้น เบียดเบียนตน แล้วก็เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนตนก็ไม่เบียดเบียนใครเลย ไม่เบียดเบียนตนพยายามสร้างศีล

สมาธิขึ้นมา เบียดเบียนกิเลส ทำลายกิเลส ทำลายกิเลสให้หัวใจมันเจริญเติบโตขึ้นมา เพื่อ
ประโยชน์กับนักบวช เพื่อประโยชน์กับพระ เพื่อประโยชน์กับสังคมของสงฆ์ เอวัง